

Jubileusze Lasów Państwowych – tablica pamiątkowa w hołdzie leśnikom

W 2024 roku przypada 100-lecie Lasów Państwowych i 80-lecie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku. Obchody jubileuszy rozpoczęło odsłonięcie w dniu 5 października br. tablicy pamiątkowej na zabytkowym budynku w Parku Dyrekcyjnym w Białowieży, siedzibie regionalnej administracji leśnej po odzyskaniu przez Polskę niepodległości.

Więcej przeczytają Państwo na stronach 10-12.

W numerze:

Od redakcji s. 2
Wójt Informuje s. 2
Wydarzenia jesień-zima w Białowieży s. 3
Śluby w unickiej kaplicy (1790-1798) i cerkwi parafialnej (1799-1801) w Białowieży s. 4-5
Noc Bibliotek s.5-6
Informacje Białowieskiego Ośrodka Kultury s. 6-7
Dalsze prace nad rewitalizacją Parku Dyrekcyjnego s. 7-8
Kampania Stop Przemocy s. 8
Zaproszenie na Święto Niepodległości s. 9
Jubileisze Lasów Państwowych - tablica pamiątkowa w hołdzie leśnikom s. 10-12
Informacja dla mieszkańców s. 12
Poświęcenie ołtarza w białowieskim kościele s. 12-13
Zaproszenie na pokaz filmu s. 14
Konkurs Recytatorski s. 15-16
Komunikat s. 16

Ważne telefony:

Urząd Gminy 85 681 24 87
Białowieski Ośrodek Kultury 85 681 24 60
Biblioteka 85 681 23 95
Nadleśnictwo Białowieża 85 681 24 05
Muzeum Przyrodniczo-Leśne BPN 85 681 22 75
Ośrodek Zdrowia 85 667 24 68
Policja 85 670 41 15
Straż Graniczna 85 685 46 20
Zespół Szkolno Przedszkolny 85 681 23 97
Technikum Leśne w Białowieży 85 681 24 04
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 85 681 26 97
Przedszkole 85 681 23 97 w. 61
Stomatolog 604874917

Drodzy Czytelnicy,

W tym numerze naszego czasopisma polecam szczególnie relację z konkursu recytatorskiego zorganizowanego przez Gminną Bibliotekę Publiczną im. Igora Newerlego. Miałem zaszczyt być jednym z członków Jury podczas tego wydarzenia i jestem pod ogromnym wrażeniem zarówno talentu uczestników, jak i samej organizacji imprezy. Od dłuższego czasu obserwuję pracę naszej biblioteki pod kierunkiem Pani Ilony Wołosik i śmiało mogę stwierdzić, że jest ona nie tylko efektowna, ale i efektywna. Gratuluję i oby tak dalej.

Z poważaniem

Mateusz Damian Gutowski

Redaktor naczelny "Głosu Białowieży"

Drodzy Mieszkańcy,

W ostatnich tygodnia dotarły do nas bardzo dobre informacje dla naszej Gminy. W ramach naboru z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych nasze wnioski otrzymały następujące dofinansowanie:

1. I etap modernizacji stacji uzdatniania wody w Białowieży - 980 tysięcy złotych.
2. Remont i przebudowa stadionu wraz z zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Sportowej w Białowieży – 7,2 miliona złotych.
3. Remont i naprawa dróg gminnych (ul. Nowa, ul. Sportowa) oraz powiatowych (wszystkie drogi powiatowe na terenie naszej gminy) – 11,5 miliona złotych.

Serdecznie dziękuję wszystkim, którzy popierali nasze starania o dofinansowanie powyższych inwestycji. Są one niezwykle ważne dla naszej miejscowości i nie byłyby możliwe do realizacji bez tak ogromnego zewnętrznego wsparcia. Teraz przystępujemy do działania.

W dniu 24 października prof. Rafał Andrzej Paluch został powołany przez Ministra Klimatu i Środowiska na Pełnomocnika do spraw zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest. Serdecznie gratuluję. Jestem głęboko przekonany, że nasza współpraca będzie owocna i przede wszystkim służąca lokalnej społeczności.

Już dziś zapraszam na gminne obchody Święta Niepodległości. Jak co roku spotykamy się przy pomniku Marszałka Piłsudskiego. W tym dniu w Białowieskim Ośrodku Kultury zaplanowany jest również pokaz filmu „LORET – leśnik z charakterem”. Szczegółowe informacje na temat powyższych wydarzeń znajdują się na kolejnych stronach „Głosu Białowieży”.

Z wyrazami szacunku

Albert Waldemar Litwinowicz

Wójt Gminy Białowieża

WYDARZENIA JESIEŃ – ZIMA 2023 w Białowieży

11.11.2023, godz. 11.00, Msza Święta w intencji Ojczyzny
w kościele pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus

11.11.2023, godz. 12.00, GMINNE OBCHODY DNIA NIEPODLEGŁOŚCI
przy pomniku Marszałka Józefa Piłsudskiego
w Parku Dyrekcyjnym

11.11.2023, godz. 17.00, sala kinowa BOK,
pokaz filmu „LORET – Leśnik z charakterem”

14.11.2023, godz. 17.00, sala kinowa BOK,
WIECZOREK BIAŁORUSKI,
Zespół Białoruskiej Pieśni WASILOCZKI z Bielska Podlaskiego –
pokaz obrzędu i koncert

18.11.2023, godz. 17.00, sala kinowa BOK,
POKAZ FILMU BEATY CHYŻY-CZOŁPIŃSKIEJ „TU WSZYSTKO SIĘ ZACZYNA”

09.12.2023, godz. 17.00, sala kinowa BOK,
POKAZ FILMU BEATY CHYŻY-CZOŁPIŃSKIEJ „LAS KTÓRY LECZY”

17.12.2023, godz. 14.00, sala kinowa BOK,
WIGILIA GMINNA

31.12.2023, godz. 22.00, parking gminny,
SYLWESTER POD CHMURKĄ

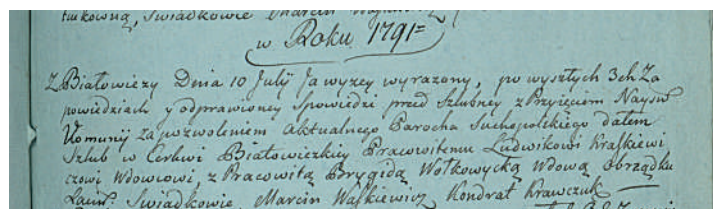

Śluby w unickiej kaplicy (1790-1798) i cerkwi parafialnej (1799-1801) w Białowieży

W ciągu 11 lat posługiwania w Białowieży ks. Antoni Iwacewicz połączył sakramentem małżeństwa 54 pary. Zapisy w prowadzonej przez niego "Metryce szlubów", choć lakoniczne, ukazują ciekawy obraz życia mieszkańców.

Większość ślubów (45) odbyła się w latach 1790-1798 (patrz: Dodatek), kiedy kaplica dworska (ufundowana i utrzymywana przez dwór w Białowieży) należała do unickiej parafii pw. Podwyższenia Krzyża św. w Suchopolu. Z białowieskiej kaplicy korzystali mieszkańcy wsi Białowieża i Dworu Białowieskiego, wsi Stoczek, Podolany (dzisiejsze Podolany Pierwsze), powstającej w tych latach Zastawy (zapisywanej początkowo jako Białowieża-Zastawie), a także wsi Teremiski (Budy Teremiskowskie lub Budy Teremiski).

Pierwszy zapis w "Metryce szlubów zaczętej w Roku 1790" brzmi: "Z Stoczka. Dnia 24. Octobra Ja X[ia]dz Antoni Iwacewicz kapelan kaplicy Białowieskiej, po wysłuch 3-ch zapowiedziach y odprawioney spowiedzi z przyściem Nayśw. Komunii, za pozwoleniem aktualnego Parocha Suchopolskiego, dałem szlub pracowitemu Szymonowi Waskiewiczowi młodzianowi z pracowitą panną Marcellą Szpakowską w cerkwi białowieskiej. Świadk[owie] Jakub Szpakowski y Marcin Waskiewicz." Określenie "pracowity" oznaczało stan włościański. Szpakowscy to potomkowie strzelca królewskiego Franciszka Szpakowskiego, którzy w następnych pokoleniach będą już nazywani Szpakowiczami. Każdy kolejny wpis w metrykach (Ryc. 1) powtarza spełnienie wymogów kanonicznych: wygłoszone zapowiedzi, spowiedź i komunię św. narzeczonych oraz pozwolenie na ślub w białowieskiej kaplicy wydane przez proboszcza z Suchopola, jeśli oboje nowożeńcy byli katolikami obrządku wschodniego (greckiego).

Ryc. 1. Przykładowy wpis z "Metryki szlubów" zawierających

w białowieskiej kaplicy unickiej należącej do parafii pw. Podwyższenia Krzyża św. w Suchopolu. 10 VII 1791 r. wdowa Brygida Wołkowicka (obrazdu łaćńskiego) poślubiła wdowca Ludwika Kraskiewicza.

Od stycznia 1799 r. metryki nosiły już nazwę "Metryki Szlubne Cerkwi Paraffialnej Białowieskiej w Powiecie Prużań[skim] sytuowaney", a proboszcz podpisywał się "Xia]dz Antoni Iwacewicz, Paroch Białowieski".

Białowieskie "Metryki szlubne" dokumentują także małżeństwa par katolików rzymskich (obrazdu łaćńskiego). Wśród 54 małżeństw co najmniej w ośmiu (15%) oboje małżonkowie byli katolikami obrazdu łaćńskiego, a w czterech (8%) – jedno z nich. To, że białowieska kaplica służyła także katolikom rzymskim będzie jeszcze bardziej widoczne przy chrztach i pogrzebach (omówionych w kolejnych artykułach). Sprzyjała temu jedność kanoniczna między Kościołem Rzymskokatolickim i Cerkwią Unicką. Przy wpisach ślubów obojga katolików obrazdu łaćńskiego, ks. Iwacewicz podawał informację "za pozwoleniem X. Proboszcza Szereszewskiego" z parafii rzymskokatolickiej pw. Trójcy Świętej.

W większości par (38 ślubów, 71%) oboje narzeczeni pochodzili z wiosek podlegających białowieskiej kaplicy, a od 1799 r. – białowieskiej parafii. Metryki odnotowały też 15 małżeństw (28%), w których miejscowa panna lub wdowa poślubiła mężczyznę z dalszej miejscowości (patrz: Dodatek). Mężowie pochodzili z następujących 11 wsi na obrzeżach Puszczy Białowieskiej: Cichowola (3 osoby), Krynica, Kupicze, Chwałowo, Roubek (2 osoby), Przykolesie, Bobinka, Nowosady, Skupowo, Stołpowiska, oraz z miasteczka Prużany. Zapowiedzi przedślubne były wówczas ogłaszane w cerkwi parafialnej w Suchopolu (jeśli oboje młodzi byli obrazdu greckiego).

Ślub – podobnie jak dzisiaj – zawierany był zwykle w macierzystej świątyni panny młodej. Jeśli młodzian lub wdowiec z wiosek białowieskich żenił się z kobietą z innej parafii, ślub odnotowany był w metrykach tamtej parafii. To sprawia, że ożenki miejscowych mężczyzn z kobietami z dalszych miejscowości nie są ujęte

w białowieskich metrykach. Jedynym wyjątkiem był ślub Romana Dobyszuka ze Stoczka z Anną Romanczuk z Cichowoli zawarty 30 stycznia 1796 r. Białowieskie pary narzeczonych w latach 1790-1798 mogły też sakrament małżeństwa zawierać w cerkwi parafialnej w Suchopolu (co było zapewne bardziej prestiżowe dla młodych i ich rodzin) lub w kościele parafialnym w Szereszewie. Nieznane są dotychczas dokumenty tych dwu świątyń z omawianego okresu.

Dnia 16 września 1792 r. ks. Antoni Iwacewicz udzielił w białowieskiej kaplicy ślubu swemu synowi Jakubowi (zamieszkałemu w Orli) z Teodorą Nosewiczówną, panną obrządku łacińskiego.

Metryki nie podają wieku narzeczonych, ale wzmiankują, czy ślub brali panna i młodzieniec (74% małżeństw) czy wdowcy. Co czwarte małżeństwo (26%) zawierane było przez jedną lub obie osoby owdowiałe: 3 śluby zawarli wdowiec z wdową, 7 – wdowa z kawalerem i 4 – wdowiec z panną. Taki wysoki odsetek powtórných ślubów świadczy o dużej śmiertelności dorosłych w stosunkowo młodym i średnim wieku.

Świadcami ślubów byli zawsze mężczyźni, najczęściej dwaj, a w dziewięciu przypadkach trzech. Często jeden ze świadków reprezentował rodzinę panny młodej, a drugi rodzinę pana młodego.

Na koniec warto zatrzymać się nad terminami ślubów. Ich rozkład czasowy wynikał w głównej mierze z kalendarza liturgicznego (sakrament małżeństwa nie był udzielany w okresach postów), ale też po części z sezonowości prac polowych. Rzadko brano śluby od marca do lipca i we wrześniu, a żaden przez 11 lat nie został odnotowany w sierpniu (post przed świętem Zaśnięcia Matki Bożej, żniwa) i w grudniu (post adwentowy przed Bożym Narodzeniem).

Ponad połowa małżeństw (52%) została zawarta od wczesnego października do połowy listopada. W dniu 1 października (wg kalendarza juliańskiego) przypada w cerkwi Święto Opieki Matki Bożej – Pokrowa. Dla wiejskich społeczno-

ści był to też czas po zakończeniu prac polowych, zbiorów i wypasu bydła. Na wschodzie dawnej Polski powtarzano przysłowie *"Święta Pokrowa – dziewczka gotowa"*, bo wtedy po wsiach unickich i prawosławnych zaczynały się liczne wesela, a okres ten zamykał post adwentowy (od 15 listopada).

Jednak w Białowieży – w tym wysypie ślubów w październiku i pierwszej połowie listopada – były trzy dni szczególnie oblegane: 7-9 listopada. Ksiądz Antoni Iwacewicz udzielał wówczas nawet po 3 śluby jednego dnia (7 XI 1792, 9 XI 1796 r.). Prawdziwy "maraton" weselny zdarzył się 7 listopada (3 śluby) i 8 listopada (także 3) 1798 r. Dzień 8 listopada (wg kalendarza juliańskiego) jest w cerkwi wspomnieniem Arcystratega Archaniola Michała i św. Mocy Niebiańskich. Dlaczego miał on takie znaczenie dla tutejszych wiernych? Czy miał coś wspólnego z najdawniejszym (nieznanym) wezwaniem białowieskiej kaplicy? Nie wiemy.

Drugie, mniejsze nagromadzenie ślubów (28%) miało miejsce w styczniu i w lutym, po okresie liturgicznym Świąt Bożego Narodzenia, a przed rozpoczęciem Wielkiego Postu.

A cóż to były za wesela! I ja tam byłam, miód i wino piłam... Szkoda, że tylko w marzeniach.

Bogumiła Jędrzejewska

Źródła: Centralne Państwowe Archiwum Historyczne w Sankt Petersburgu, F. 823, op. 2, d. 2, k. 846-850 i F. 823, op. 2, d. 82, k. 134, 145, 151, 156.

Krzyżanowski J. 1969. Nowa księga przysłów polskich. Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa.

Składam serdeczne podziękowania Paniom Annie Wiszniewskiej i Aleksandrze Guzowskiej za udostępnienie mi do wglądu skanów metryk białowieskich z lat 1790-1801.

NOC BIBLIOTEK

Z 6 na 7 października książki w naszej bibliotece nie spały. ABSURD! Nie, to tylko IX wydanie ogólnopolskiej akcji Noc Bibliotek, której tegoroczne hasło brzmiało „Absurd nie czytać”.

Noc Bibliotek to wielkie święto bibliotek i czytania – akcja w niekonwencjonalny sposób zachęcająca do korzystania z zasobów bibliotek jako najbardziej otwartych i dostępnych instytucji kultury z ofertą dla osób w każdym wieku, miejsc wspólnych, łączących ludzi, lokalnych centrów żywej kultury i edukacji. Liczymy na to,

że po poznaniu bibliotek tej wyjątkowej Nocy, czytelnicy wrócą do nas w dzień. I w kolejne dni.

W tym roku przygotowaliśmy projekcję filmu „Pamiętnik Tatusia Muminka”, po której odbyły się warsztaty z animacji poklatkowej. Używając prostej aplikacji na telefonie komórkowym, spróbowaliśmy samodzielnie nakręcić krótkometrażowy film z wykorzystaniem własnoręcznie wykonanych muminkowych kukiełek. Zmęczeni pracą filmowców udaliśmy się na kolację, na któ-

rej zaserwowano nam kanapki z masłem orzechowym i bananami. Pychotka! Po tym słodkim zastrzyku energii mieliśmy siły hasać do późnej nocy, a uśpiła nas dopiero lektura książek z serii Muminki. Och, jak przyjemnie było spać na materacach pośród bibliotecznych regałów z książkami. W nocy i w blasku księżyca ten świat wygląda zupełnie inaczej...

•
GBP

Noc Bibliotek to ogólnopolska akcja przekonująca do czytania poprzez promocję lokalnych bibliotek jako najbliższych miejsc spotkań z kulturą, z różnorodnymi zasobami i bezpłatną ofertą dla społeczności, sprzyjających wymianie idei i integracji.

Centrum Edukacji Obywatelskiej akcję zainicjowało w 2015 roku i rozwija pod patronatem Biblioteki Narodowej, z udziałem współorganizatorów – Fundacji ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom oraz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, a także licznych partnerów i patronów.

Najważniejsze informacje z ...

Białowieskiego Ośrodka Kultury

Meeting Gypsy Jazz

1 października 2023 odbył się koncert finałowy warsztatów muzycznych w Gminnym Ośrodku Kultury w Narewce "Meeting Gypsy Jazz". Podczas dwudniowych warsztatów (29-30.09.2023) uczestnicy pracowali nad materiałem, który został zaprezentowany podczas koncertu finałowego. Jak sama nazwa wskazuje na scenie można było usłyszeć popularne tematy zagrane w gatunku Gypsy Jazz gdzie głównym instrumentem jest gitara. Większość muzyków grających na koncercie to uczestnicy zajęć muzycznych w BOK Białowieża. Odbiór koncertu był bardzo ciepły, publiczność domagała się bisów, bez których się nie obeszło. Organizatorem

warsztatów i koncertu był Piotr Karpiuk - instruktor muzyczny z Białowieskiego Ośrodka Kultury. Czekamy na podobne inicjatywy w Białowieży.

Warsztaty LALKI-MOTANKI

7 października 2023 w sali Galerii oBOK miały miejsce warsztaty wykonywania białoruskich „LALEK-MOTANEK”. Zajęcia były prowadzone przez Panią Natalię Gierasimiuk z Fundacji ONI - TO MY. Uczestnikami byli członkowie dziecięco-młodzieżowego zespołu SUNICZKI działającego przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Białowieży pod kierunkiem na-

~ Głos Białowieży ~

uczycielki języka białoruskiego, Pani Angeliny Masalskiej. Warsztaty zorganizowano w ramach realizacji zadania „Suniczki - dziecięco-młodzieżowy zespół białoruskiej mniejszości narodowej” sfinansowanego z dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Folder promocyjny XI edycji koncertów RÓŻNOGŁOSIE

17 października 2023 na profilu Facebook Białowieckiego Ośrodka Kultury oraz na stronie internetowej Gminy Białowieża (www.gmina.bialowieza.pl) został opublikowany folder promocyjny z okazji XI edycji koncertów z cyklu RÓŻNOGŁOSIE. W folderze można znaleźć przede wszystkim dokumentację fotograficzną z przebiegu imprez, artystów biorących udział w koncertach, podziękowania, plakaty. Folder został wydany w ramach realizacji zadania "Różnogłosie - cykl prezentacji muzycznych białoruskiej

Dalsze prace nad rewitalizacją Parku Dyrekcyjnego

Technikum Leśne w Białowieży otrzymało blisko 3 miliony złotych z Narodowego Fundu-

mniejszości narodowej" sfinansowanego z dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz ze środków Województwa Podlaskiego.

Wieczorek białoruski

25 października 2023 na scenie Białowieckiego Ośrodka Kultury zaprezentowali się nasi najmłodszy artyści w ramach spotkania z cyklu Wieczorek białoruski. W wydarzeniu udział wzięła młodsza grupa zespołu Suniczki z ZS-P oraz przedszkolaki z Przedszkola nr 1 w Hajnówce, czyli zespół KOLEBKA. Opiekunem zespołu są Panie Mirosława Nikończuk oraz Olga Wiluk. Nasi goście z Hajnówki zaprezentowali piosenki i wierszyki w języku białoruskim. Gospodarze natomiast to debiutanci, gdyż po raz pierwszy w historii zespołu na scenie wystąpili pierwszoklasiści ze starszymi kolegami i koleżankami z klasy drugiej i trzeciej. Po części artystycznej organizatorzy zaprosili wszystkich uczestników wydarzenia na poczęstunek. Spotkania z cyklu "Wieczorki białoruskie" sfinansowano z dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Organizatorem jest Białowiecki Ośrodek Kultury przy współpracy z Zespołem Szkolno - Przedszkolnym w Białowieży.

Zapraszam serdecznie Czytelników do śledzenia profilu Facebook Białowieckiego Ośrodka Kultury, gdzie są zamieszczane wszelkie aktualności.

•
Marek Zubrycki

szu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na kolejny etap rewitalizacji Parku Dyrekcyjnego.

Projekt pt. „Rewitalizacja zabytkowego Parku Dyrekcyjnego przy Technikum Leśnym

w Białowieży” będzie realizowany w latach 2024-2027 na obszarze znajdującym się pod zarządem szkoły (3,46 ha). Celem przedsięwzięcia jest m.in. powstrzymanie degradacji przyrodniczej i krajobrazowej parku, przywrócenie jego funkcji zgodnie z planami projektanta Waleriana Kronenberga, a także poprawa bezpieczeństwa uczniów Technikum oraz innych osób korzystających z Parku. Zaplanowane są również działania z zakresu edukacji ekologicznej dla szerokiego grona odbiorców.

Fot. Od lewej: Sławomir Mazurek, Małgorzata Golińska i Anna Kulbacka.

Prace obejmą poprawę stanu zdrowotnego drzew, nasadzenia nowej roślinności (drzew, krzewów oraz bylin), założenie trawników, montaż nowego ogrodzenia, oświetlenia i elementów małej architektury. Zaplanowano zakup maszyn specjalistycznych do pielęgnacji Parku. Na wszystkie działania szkoła uzyskała zgodę Konserwatora Zabytków oraz pozwolenia na budowę.

W dniu 27 września br. w Technikum Leśnym umowę na realizację projektu podpisali Sławomir Mazurek – Wiceprezes Zarządu NFOŚiGW i Anna Kulbacka – Dyrektor Technikum Leśnego w Białowieży. Na uroczystości obecni byli również: Małgorzata Golińska – Sekretarz Stanu, Główny Konserwator Przyrody w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, Albert Litwinowicz – Wójt Gminy Białowieża, Dariusz Skirko – Nadleśniczy Nadleśnictwa Białowieża oraz uczniowskie samorządy klasowe.

Liczymy na to, że Park stanie się miejscem licznie odwiedzanym przez mieszkańców i turystów, a uczniowie będą wykorzystywać jego zasoby do zdobywania wiedzy przyrodniczej.

Anna Kulbacka

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białowieży bierze udział w międzynarodowej Kampanii 19 dni **STOP PRZEMOCY** trwającej **od 1-19. 11. 2023** roku na terenie gminy Białowieża. Kampanię realizuje Dom Dziecka im. H. Kopalińskiej w Białowieży.

TELEFON WSPARCIA dla mieszkańców naszej gminy. Telefon jest formą pomocy na terenie gminy Białowieża w sytuacjach zapobiegania i profilaktyki przemocy domowej, gdzie ofiarami mogą być dzieci i młodzież. Pracownicy GOPS zapewniają profesjonalną pomoc rodzinom dotkniętym patologią społeczną w tym przemocą domową.

Telefon czynny od 2.11.2023 r. w godzinach 7⁰⁰-15⁰⁰.

Tel. 85 6812697

Kom. 511 926 847

**Wójt Gminy Białowieża
oraz
Białowiecki Ośrodek Kultury**

**Serdecznie zapraszają 11 listopada 2023 roku
na uroczyste obchody**

Święta Niepodległości

Godz. 11:00

**Msza Święta w intencji Ojczyzny
w kościele pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus**

Godz. 12:00

**Okolicznościowe wystąpienie Wójta Gminy Białowieża
przy pomniku Józefa Piłsudskiego w Parku Dyrekcyjnym
Składanie wieńców**

Godz. 17:00

**Pokaz filmu „LORET – Leśnik z charakterem”
Kino ŻUBR w Białowieży, ul. Sportowa 1
WSTĘP WOLNY**

Uprzejmię zapraszamy do wzięcia udziału w uroczystości delegacje zakładów pracy, placówki naukowe i edukacyjne, służby mundurowe, harcerzy, wszystkich mieszkańców Gminy Białowieża, turystów oraz gości.

Jubileusze Lasów Państwowych – tablica pamiątkowa w hołdzie leśnikom

W 2024 roku przypada 100-lecie Lasów Państwowych i 80-lecie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku. Obchody jubileuszy rozpoczęło odsłonięcie w dniu 5 października br. tablicy pamiątkowej na zabytkowym budynku w Parku Dyrekcyjnym w Białowieży, siedzibie regionalnej administracji leśnej po odzyskaniu przez Polskę niepodległości.

Napis na tablicy głosi: *"W hołdzie leśnikom pracującym w jednostkach białowieskiej Dyrekcji Lasów Państwowych", a dalej podaje historyczne informacje: "W tym budynku, po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, mieściły się w okresie międzywojennym instytucje zarządzające Lasami Państwowymi: w latach 1921-1924 – Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych w Białowieży, 1925-1938 – Dyrekcja Lasów Państwowych, utworzona na podstawie Rozporządzenia Prezydenta RP Stanisława Wojciechowskiego z 30.12.1924 r. Powstał wówczas odrębny pion administracji państwowej. W latach 1938-1939*

tymczasową siedzibę w Białowieży miała Dyrekcja Białostockiego Okręgu Lasów Państwowych."

Po II wojnie światowej, w latach 1951–1957, budynek Dyrekcji był siedzibą Rejonu Lasów Państwowych, a przez następne 24 lata (do 1978 r.) mieścił się w nim internat Technikum Leśnego. Od 1990 r. gmach użytkuje Zakład Lasów Naturalnych Instytutu Badawczego Leśnictwa.

Uroczystość odsłonięcia tablicy, zainicjowana przez pana dyrektora Andrzeja Józefa Nowaka, a zorganizowana przez RDLP w Białymstoku wspólnie z Nadleśnictwem Białowieża, zgromadziła dużą liczbę osób. Przybyli m.in. pani Małgorzata Kierzkowska, zastępca Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, pan prof. dr hab. Jacek Hilszczański, dyrektor Instytutu Badawczego Leśnictwa i pan prof. dr hab. Rafał Paluch, kierownik Zakładu Lasów Naturalnych IBL, pan wójt Albert Litwinowicz, pan dr hab. Michał Krzysiak, dyrektor Białowieckiego Parku Narodowego, kierownicy 31 nadleśnictw z regionu, księża proboszczowie miejscowych parafii katolickiej i prawosławnej, pani Krystyna Szyszko, małżonka śp. profesora Jana Szyszki, Ministra Środowiska, przedstawiciele służb mundurowych, nauczyciele i uczniowie Technikum Leśnego i mieszkańcy Białowieży.

Obchody uświetniało aż 12 pocztów sztandarowych: z RDLP w Białymstoku, nadleśnictw Giżycko, Hajnówka, Knyszyn, Krynki, Maskulińskie, Rajgród, Rudka i Żednia, z Białowieskiego Parku Narodowego i Technikum Leśnego. Wystą-

pił zespół sygnalistów myśliwskich "Galindowe Rogi" z Nadleśnictwa Maskulińskie.

Tablicę – zaprojektowaną i wykonaną przez pana Janusza Tałucia – odsłonił pan Andrzej Józef Nowak, dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku, pan prof. dr hab. Jacek Hilszczański, dyrektor IBL i pani Małgorzata Kierzkowska, zastępca Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Poświęcenia tablicy dokonali księża proboszczowie Bogdan Popławski i Sergiusz Korch. W krótkim przemówieniu pan dyrektor Andrzej Nowak podkreślił, że oddanie hołdu leśnikom tu, w Puszczy Białowiejskiej, jest szczególnie ważne, tworzyli oni bowiem zręby podlaskiego leśnictwa. Pod tablicą złożono wieńce i zapalono znicze.

Po odsłonięciu tablicy uczestnicy udali się do auli internatu Technikum Leśnego, gdzie odbyła się projekcja filmu pt. „Loret – leśnik z charakterem”, zrealizowanego przez TV Obiektyw w Rzeszowie. Jest to fabularyzowany dokument o Adamie Lorecie (1884-1939/1940), pierwszym dyrektorem naczelnym Lasów Państwowych, wybitnym organizatorze i wizjonerze. Stworzył on i uporządkował strukturę administracyjną Lasów Państwowych oraz przeprowadził pierwszą inwentaryzację zasobów leśnych w Polsce. We

wrześniu 1939 r. Adam Loret został aresztowany przez NKWD, prawdopodobnie został zamordowany w sowieckim więzieniu. Do dziś nie ustalono pewnej wersji jego śmierci.

Film zrobił ogromne wrażenie na publiczności. Warto wspomnieć, że taki sam tragiczny los w latach II wojny światowej był udziałem ostatniego dyrektora Dyrekcji Lasów Państwowych w Białowieży, Karola Nejmana (1891-1940) oraz wielu innych leśników z naszego regionu, deportowanych na Syberię, zamordowanych w Katyniu, Charkowie, Bykowni i Kuropatach, poległych na frontach walki z okupantem sowieckim i niemieckim.

Po projekcji filmu odbyło się spotkanie z panami Marcinem Głowackim, reżyserem filmu, i Lesławem Żurkiem, który zagrał rolę Adama Loreta. Aktor opowiedział, w jaki sposób – na podstawie nielicznych fotografii – starał się odtworzyć w filmie postać głównego bohatera. Po przerwie na kawę i ciasta, prof. Bogumiła Jędrzejewska w krótkiej prezentacji przypomniała rolę leśników w powstaniu parafii katolickiej i budowie kościoła w Białowieży, a ks. proboszcz Bogdan Popławski podziękował dyrektorowi Andrzejowi Nowakowi i nadleśniczemu białostockiej RDLP za wielki wkład w trwającą odnowę zabytkowego kościoła pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus.

Następnie interesujący wykład pt. „Początki polskiej administracji leśnej w rejonie Puszczy Białowiejskiej”, pełen mało znanych faktów historycznych, wygłosił pan dr. Bogusław Kosel. Na zakończenie uroczystości przedstawiciel Zarządu Krajowego Byłych Żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie Oddział w Białymstoku wręczył panu Andrzejowi Nowakowi ryngraf Matki Bożej Zwycięskiej w podziękowaniu za jego służbę Ojczyźnie i działania na rzecz środowiska Sybiraków.

Obchody 100-lecia Lasów Państwowych i 80-lecia RDLP w Białymstoku nie mogły na Podlasiu rozpocząć się inaczej, jak przez upamiętnienie przedwojennych leśników w sercu Puszczy Białowieskiej. W okresie swego rozkwitu Dyrekcja Lasów w Białowieży obejmowała 49 nadleśnictw na terenach dawnych województw poleskiego, nowogródzkiego i białostockiego.

Podlegał jej także Park Narodowy w Białowieży. Poprzez liczne inicjatywy społeczne i patriotyczne środowisko leśników miało wielki wpływ na rozwój Białowieży w latach międzywojennych.

*Tekst: Dariusz Skirko, Anna Jarząbska
Zdjęcia: Anna Jarząbska, Anna Jakimiuk*

INFORMACJA DLA MIESZKAŃCÓW !!!

Informujemy mieszkańców Gminy Białowieża o wyprzedaży preferencyjnego paliwa stałego dla gospodarstw domowych w cenie **1700 zł za tonę (TRANSPORT GRATIS)**

Miejsce odbioru PUK Hajnówka: ul. Kleszczelowska 35, 17-200 Hajnówka.

Decyduje kolejność zgłoszeń!

Osoby zainteresowane proszę o zgłaszanie się do Urzędu Gminy Białowieża w celu złożenia wniosku na zakup paliwa stałego najpóźniej do dnia **15 GRUDNIA 2023 R.**

Z życia parafii rzymskokatolickiej

Poświęcenie ołtarza w białowieskim kościele

Od 10 lat trwają gruntowne prace remontowe w kościele rzymskokatolickim pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus. W niedzielę, 8 października br., białowieska parafia świętowała uroczystość poświęcenia nowo zbudowanego ołtarza. Konsekracji ołtarza dokonał Ksiądz Arcybiskup Józef Guzdek, Metropolita Białostocki.

Ołtarz jest najważniejszym elementem kościoła, dlatego ks. proboszcz Bogdan Popławski prace nad nowym wystrojem wnętrza rozpoczął

od prezbiterium. Projektantem ołtarza jest artysta sztuki sakralnej pan Bogusław Lorek, wykonawcą – pan Adam Korobkiewicz z Narwi, a fundatorem – pan Krzysztof Pruszyński. Na uroczystość bardzo licznie stawili się parafianie, obecni byli także turyści, korzystający z odpoczynku w Białowieży w październikowy weekend.

Ksiądz Arcybiskup przybył w asyście kapłana, diakonów i kleryków z białostockiego Ar-

chdiecezjalnego Seminarium Duchownego. Przyjechali proboszczowie obu hajnowskich parafii katolickich, księża Zbigniew Niemyjski i Zygmunt Bronicki, a także diakon Artur Tomkiewicz, student seminarium w Ełku, absolwent białowieckiego Technikum Leśnego. Z Suwałk przyjechał pan Bogusław Lorek z żoną Dorotą.

Podczas Mszy św. o godz. 11, w homilii Ksiądz Arcybiskup przypomniał historię budowy kościoła, jego konsekracji w 1934 r. przez Arcybiskupa Romualda Jałbrzykowskiego, Metropolitę Wileńskiego, oraz trwanie parafii w trudnym okresie wojny i powojennych dziesięcioleci. Podkreślił, że objęcie parafii przez ks. proboszcza Bogdana Popławskiego było "wydarzeniem epokowym" i otworzyło nowy rozdział w jej blisko stuletniej historii.

Uroczystość rozpoczęło poświęcenie wnętrza odnowionego kościoła. Po czym po odśpie-

waniu litanii do Wszystkich Świętych w ołtarzu umieszczone zostały relikwie św. Teresy od Dzieciątka Jezus, św. Stanisława biskupa i męczennika i św. Jozafata Kuncewicz arcybiskupa i męczennika. Były to te same relikwie, które 89 lat wcześniej umieścił w pierwszym ołtarzu Arcybiskup Jałbrzykowski podczas konsekracji nowo zbudowanego (wówczas jeszcze w stanie surowym) białowieckiego kościoła. Następnie Ksiądz Arcybiskup olejami Krzyżma św. namaścił mense (blat) ołtarza, na której postawiono naczynie z kadzidłem. Unoszący się dym kadzidła symbolizował modlitwy zanoszone przez wiernych.

Wierni licznie włączyli się w liturgię Mszy św. – czytania mszalne (Bogdan Jaroszewicz, Maciej Falkowski) i procesję z darami (Zuzia i Kasia Bruszewskie, Krystyna i Jan Micunowie, Hanna Schmidt, Maciej Falkowski, Krystyna Gabiec

i Barbara Połuszejko). Na organach grał pan Adam Toma.

Po Mszy św. Krzysztof Zamojski, Barbara Szymanowska i Bogumiła Jędrzejewska w imieniu parafian i gości podziękowali Księdzu Arcybiskupowi za przybycie i poświęcenie ołtarza. Pan wójt Albert Litwinowicz złożył gratulacje i życzenia księdzu proboszczowi i podziękował mu za 15 lat pracy w białowieckiej parafii.

Ostatnim aktem uroczystości było poświęcenie przez Ks. Arcybiskupa nowego obrazu Matki Bożej Ostrobramskiej – Matki Miłosierdzia, namalowanego przez pana Bogusława Lorka, a ufundowanego w znaczącej części przez parafian. Pani Krystyna Gabiec odczytała Akt Zawierzenia rodzin Matce Bożej, a pani Barbara Połuszejko złożyła przed obrazem koszycek z kartami zawierzenia wypisanymi przez rodziny białowieckiej parafii.

Na koniec zgromadzonych czekała jeszcze miła niespodzianka. Ksiądz Arcybiskup poinformował o przyznaniu panu Krzysztofowi Pruszyńskiemu (który niestety nie mógł być obecny na uroczystości) medalu *Mater Misericordiae* Archidiecezji Białostockiej za wkład w renowację kościoła parafialnego pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Białowieży. Ks. Arcybiskup wręczył też osobisty prezent – pamiątkowy medal – księdzu proboszczowi w uznaniu jego pracy na rzecz odnowy kościoła, co jest – jak podkreślił – działaniem "dla wiary i kultury". Obie nagrody zostały przez zebranych w kościele przyjęte gromkimi brawami.

Do zakończenia prac nad wystrojem wnętrza kościoła potrzeba jeszcze немало czasu i funduszy, a jubileusz 100-lecia parafii (1926-2026) już za trzy lata.

Tekst: Bogumiła Jędrzejewska, Krzysztof Zamojski. Zdjęcia: Tomasz Kamiński

ARTUR
DZIURMAN

KATARZYNA
MISIEWICZ-ŻUREK

MARIUSZ
BONASZEWSKI

WOJCIECH
SKIBIŃSKI

PARTNER GŁÓWNY

100 LAT
1924-2024
Lasów Państwowych

LESŁAW ŻUREK
W ROLI ADAMA LORETA

Białowiecki Ośrodek Kultury
11 listopada 2023, godz. 17.00
!!! WSTĘP WOLNY !!!
ul. Sportowa 1, Białowieża

LORET

Leśnik z charakterem

PRODUCENT
BOGDAN A. MISZCZAK

DYREKTOR GENERALNY LP
JÓZEF KUBICA

REŻYSER
MARCIN GŁOWACKI

AUTOR ZDJĘĆ
MARIUSZ KONOPKA

PRODUKCJA OBIEKTYW Film Studio

PRODUKCJA

PARTNER GŁÓWNY

100 LAT
1924-2024

PARTNERZY WSPIERAJĄCY

niepodległa

Z życia biblioteki

Konkurs recytatorski

26 października odbył się konkurs recytatorski „Mówże pięknie żubrze, mówże!” zorganizowany przez Gminną Bibliotekę Publiczną im. Igora Nowaka, nad którym honorowy patronat objęli:

- Albert Waldemar Litwinowicz – Wójt Gminy Białowieża,
- Andrzej Józef Nowak - Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku,
- dr hab. Michał Krzysiak - Dyrektor Białowieckiego Parku Narodowego.

Na scenie Białowieckiego Ośrodka Kultury mieliśmy okazję wysłuchać 32 utalentowanych młodych recytatorów, którzy wznosili pieśni na cześć głównego bohatera tego dnia – niekwestionowanego króla Puszczy Białowiejskiej – ŻUBRA. Występy oceniało Szanowne Jury w składzie:

- pani profesor Bogumiła Jędrzejewska z Instytutu Biologii Ssaków,
- pani Agnieszka Stankiewicz z Białowieckiego Parku Narodowego,
- pani Anna Jarząbska z Nadleśnictwa Białowieża,
- radny Gminy Białowieża pan Wojciech Niedziel-

ski,

- radny Powiatu Hajnowskiego pan Mateusz Gutowski.

Nasi uczestnicy prezentowali się w czterech kategoriach wiekowych. Jako pierwsi wystąpili przedszkolacy, następnie uczniowie klas I-IV, kolejno uczniowie klas V-VIII i na koniec młodzież z Technikum Leśnego. Komisja miała twardy „żołądź” do zgryzienia, kogo nagrodzić, czy kogo wyróżnić, ponieważ wszyscy recytowali z ogromnym zaangażowaniem i talentem. Po naradach wyłoniono następujących laureatów:

Kategoria I – przedszkole:

Najmłodszy deklamatorzy byli tak pełni uroku, że katońska bibliotekarka autorytarnie ogłosiła wszystkich zwycięzcami, a byli to:

- Aleksander Sołoguba — przedszkole nr 5 w Hajnówce,
- Dobruś Milko – przedszkole w Białowieży,
- Wiktoria Domańska – przedszkole nr 5 w Hajnówce,
- Małgorzata Ginszt – przedszkole nr 5 w Hajnówce.

Kategoria II – klasy I-IV:

1. Antonina Maria Szymura,
2. Nina Białomyzy – Szkoła Podstawowa nr 4 w Hajnówce,
3. Tymon Puchowicz – Szkoła Podstawowa nr 2 w Hajnówce.

Kategoria III – klasy V-VIII:

1. Estera Filimoniuk – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Białowieży,
2. Stanisław Szpakowicz - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Białowieży,
3. Dominik Kamieński - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Białowieży.

Kategoria IV – szkoły ponadpodstawowe:

1. Krystian Drobiszewski – Technikum Leśne,
2. Mateusz Klekotko - Technikum Leśne,
3. Kacper Sepko - Technikum Leśne.

Mimo iż miejsc na podium zawsze jest tylko trzy, nikt nie wyjechał z Białowieży z pustymi

rękoma, gdyż dzięki zaprzyjaźnionym instytucjom mogliśmy przygotować drobne upominki wszystkim recytatorom. Smak zwycięstwa bowiem jest słodki, jeśli bywa okupiony trudem, a uhonorowany nagrodą.

Fundatorami nagród w konkursie byli:

- Wójt Gminy Białowieża,
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku,
- Białowiecki Park Narodowy,
- Nadleśnictwo Białowieża,
- Instytut Biologii Ssaków PAN.

Dziękujemy darczyńcom i gratulujemy wszystkim uczestnikom, życząc dalszych sukcesów, niegasnącej miłości do literatury i wiary we własne talenty.

•
GBP

UWAGA!

Z wejściem w życie nowelizacji ustawy z dnia 7 lipca 2022 o zmianie ustawy – Prawo wodne, posiadacze szamb oraz przydomowych oczyszczalni ścieków są zobowiązani do posiadania umowy na odbiór nieczystości ciekłych podpisanej z firmą asenizacyjną. Właściciele domów, którzy korzystają z szamb zobowiązani są również do przechowywania dowodów uiszczenia opłat za wywóz nieczystości. Każde skorzystanie z usługi firmy zajmującej się wywozem nieczystości musi zostać udokumentowane. Chodzi o umowę z firmą asenizacyjną oraz rachunek za wywóz nieczystości. W przypadku przydomowej oczyszczalni ścieków również należy pamiętać o obowiązku pozbywania się osadów ściekowych (zgodnie z instrukcją eksploatacji przydomowej oczyszczalni ścieków). Musi to także zostać odpowiednio udokumentowane, tj. poprzez podpisanie umowy na wywóz osadów ściekowych oraz posiadanie dowodów uiszczenia opłaty za tę usługę. Brak dokumentów potwierdzających wywóz nieczystości przez uprawnioną firmę będzie podstawą do nałożenia kary grzywny na właściciela szamba. Ukarany poniesie też koszty opróżnienia zbiornika zleconego przez gminę, która musi podjąć się tego zadania w sytuacji, kiedy właściciel nie jest w stanie udokumentować prawidłowego zagospodarowywania zawartości szamba. Wysokość kary dla właściciela nieruchomości to nawet 5000 zł. W związku powyższym należy niezwłocznie wpisać się do gminnej ewidencji zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, podpisać umowę na opróżnianie w/w urządzeń, zachować rachunek za wykonaną usługę.

Sprawę należy załatwić w Urzędzie Gminy Białowieża - pokój numer 9 w godz. 7.30- 15.30.

GŁOS BIAŁOWIEŻY - GAZETA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Wydawca: Białowiecki Ośrodek Kultury
ul. Sportowa 1, 17-230 Białowieża, tel.: 85 68 12 460
Redaktor naczelny: Mateusz Damian Gutowski
Druk: Białowiecki Ośrodek Kultury
Korekta: Gminna Biblioteka Publiczna
Numer zamknięto: 29.10.2023 r.
E-mail: bok@ug.bialowieza.pl
Strona internetowa: www.gmina.bialowieza.pl
Nakład: 350 egzemplarzy

